

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Pénzkérdések.

Hogy ugyanazon dolgokat kétféle szemüvegen át szoktak tekinteni, arra igen aktuális példát mutatott a szövetkezeti alapon álló pénzügyintézetek megbírálása. Hónapokon át az egész országban a hírlapok éles hangú támadást intéztek a budapesti szövetkezetek ellen, hogy ezek mennyire megszarolják a tisztviselőket, magán-hivatalnokokat és az egyéb személyi hitelre szoruló publikumot. Nemcsak a hírlapok tették magukévá az ügyet, hanem maga az intelligens középosztály is. A szövetkezetek elleni mozgalomnak tulajdonítjuk, hogy maga a kormány segíteni akarván a középosztályon, törvényjavaslatot nyújtott be, mely szerint a végrehajtási törvény megváltoztatásával a személyi adósok helyzetét megjavította az által, hogy a foglalás alól óriási mentességet adott.

Ugy látjuk azonban, hogy a kormány intézkedése visszafelé sült el. Ugyanis a nagy pénzügyintézetek felhasználva az alkal-

mat, mely szerint a szövetkezetek ellen a közhangulat elkeseredett volt; nem számítolják le a szövetkezetek váltóját és így ezen szövetkezetek jó része meg fog bukni. Mi élünk a gyanupörrel, hogy a nagy pénzügyintézeteket nem csupán az önzetlen emberszeretet vezette, nem csupán a felzudult közvélemény erkölcsi nyomásának engedett, hanem azért is határozta el magát a szövetkezetek elleni fenti lépésre, mivel a kormány törvényjavaslata folytán a szövetkezetek nem lesznek képesek behajtani követeléseiket adósaikon és így meg fognak bukni. Szerintük tehát az lesz a különbség, hogy ha a szövetkezetektől nem vonták volna meg a hitelt a nagy bankok, akkor a szövetkezetek bukásával a nagy pénzügyintézetek veszítették volna el pénzüket, ha pedig megvonják a nagy pénzügyintézetek tőlük a hitelt, akkor is meg fognak bukni a szövetkezetek azzal a két különbséggel, hogy előbb fognak megbukni és a nagy pénzügyintézeteknek nem lesz veszteségük.

A szövetkezetek bukásával igen sok kis ember lesz perelve, végrehajtva, de

hogy ezen pereknek és végrehajtásoknak lesz-e eredménye, az más kérdés.

Mindenesetre oda kellene törekedni, hogy a szövetkezetek visszaélései megszűnjenek és a kis emberek olcsó hitelt kapjanak. Ezen kérdések megoldására azonban sem az új végrehajtási törvény nem alkalmas, sem pedig a szövetkezetek elpusztítása célhoz nem vezet. Ez utóbbiakat lehetne pótolni, ha a nagyobb pénzügyintézetek maguk állítanának fel szövetkezeteket, ez által olcsó kamatokra adhatnának pénzt a kis embereknek. Nem hisszük azonban, hogy a nagyobb pénzügyintézetek ebbe bele mennének, mivel az új végrehajtási törvény folytán nemfizetés esetén igen nehezen, vagy egyáltalán nem jutnának pénzükhöz.

A nagy pénzügyintézeteknek még egy okuk volt a szövetkezetek ellen eljárni, ez pedig a kamatláb óriási emelkedése folytán történt. A kamatláb óriási módon emelkedett, a melynek reánk nézve igen szomorú következményei vannak. Ezek között első sorban áll a magyar értékpapírosok süllyedése és ez által az

TÁRCA.

Miért vagy szomorú?

Miért vagy szomorú?
Miért nem vagy vidám?
Mért hajtod le fejed
Egyetlen violám?

Kérdezlek: — nem felelsz;
Vidítlak: — nem vidulsz;
Hát már kedvesednek
Szaván meg nem indulsz?

Azt hiszem beteg vagy:
Arcod oly halovány!
Szólj hát a nagy mennyből
Küldött piczi rózsám!

Talán már nem szeretsz?
Ha nem úgy van: — mondjad!
Ne szomorítsd szíved
A te galambodnak!

Istenem! mit se szölsz?
Nem tudom mit tegyek?
Halálnak adom szép,
Fiatal életet.

Barta Lajos.

Királyi hőstett.

Irta: Grünwald Jolán.

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

I.

Este van . . . Viharos, hideg őszi este . . . A csillagtalan égbolton terhes, sötét fellegek kergetik egymást, s a mennydörgés eget-földet rázó moraja úgy dördül végig a mindenségben, mintha ezer ágyút sütögetnének folyton, szakadatlanul . . . Mintha az itéletnap égi harsonások fujnának riadót, hogy ércátrogoztatójuk hívó szózatára életre keljen, isten-ítéletre jöjjön minden, mi élt a földön. Vakitóan fényes villámok cikáznak keresztül a levegőn, egyik-másik hatalmas csattanással vág bele egy-egy magas fába, épületbe, mely pokoli szövétnékként lobogva ég, pattogó, fényes szikráit lávaként szórva a mindenségbe. . . . Óriás erővel dühöng a szélvihar, megrázza a lombos erdőt, végig süvölt a folyó hullámain, s így táncoltatja az apró tűzszikrákat, mintha millió kis lidérc járná örült táncát a lehulló églett, száraz falevelekkel.

Majd megnyilnak az ég csatornái és zuhogva ömlik alá a záporosó, perc alatt elhamvasztva a lobogó, pattogó tűzszikrákat. A hatalmas fatörzsek még dacolnak egy ideig, azután lassan sisteregve kialszanak, s

vak sötétség lesz mindenfelé. Csak az undok, sűrű füstgomolyag úszik végig a levegőn, mint egy tovalebberő kisértet hullámzó, szürke uszálya.

Az elemek tomboló harca félelmes és nagy-szerű!

Ember és állat egymást nem bántva menekül föld alá, s reszketve, tehetetlenül nézi a főséges égiháborút.

Félénk arany-fácánok és vadgalambok remegve bújnak a bérci-sas védő szárnyai alá, s az erdő büszke, kegyetlen farkasánál oltalmat lel a megriadt szarvasúró.

A szakadó esőtől megáradt folyó vize szennyes hullámokat hány a parti szirtre, melyen hatalmas épület emelkedik ég felé. Gyönyörű királyi várpalota ez, erős, szilárd, az elemek pusztító viharával büszkén dacoló. De mintha itt is kihalt volna minden élet. Máskor pazar fényvel kivilágított termei most sötétek, elhagyottak, s nincs egy parányi életjel, mi elárulná, hogy ott emberek laknak.

De mégis! A fellegvár egyik rácsos ablakából kis mécsnek halvány, reszkető világa fénylik. Vajon ki viraszt ott e borzalmas itéletidőben?!

Egy sápadt, beteg ember tusakodik a halállal a mennyezetes ágy dagadó selyempárnáin. Béla, a magyarok királya haldoklik . . .

országának milliók és milliókkal való károsodása.

Ezen pedig szerény nézetünk szerint segíteni lehetne. Pénzügyintézeteknél milliárdokra menő hitelek vannak s sajnos a magyar nép túlságosan konzervatív, még nem szokott ahhoz, hogy értékpapirokba fektesse be tőkét. Ha mindazon elemek, kiknek pénzeik vannak elhelyezve a takarékpénztárakban, betéteiknek csak egy csekély részét fektetnék jó értékpapirokba, e magyar értékek óriási módon megnövekednének és a nemzeti vagyon szaporodnék, önmaguknak pedig óriási hasznokat szereznének. Törekednünk kell tehát arra, hogy közönségünket ezzel az eszmével megbarátkoztassuk.

— n.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara Évkönyve.

Ismerteti Braun Ede.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara most bocsájtotta közre Évkönyvét a terület közgazdasági viszonyairól. Az Évkönyv gondosan, áttekinthetően van szerkesztve és annyi általános érdekű kérdést érint, hogy a legnagyobb figyelmet érdemli.

Mindjárt az Évkönyv elején megdöbbenő statisztikát találunk arról, hogy behozatalunk Ausztriából mennyivel emelkedett. Eszerint Ausztria ipari behozatala 102 millió 830 ezer koronával

gyarapodott. Az iparpártoló testületek minden törekvése és igyekezete tehát meddő. És miért meddő ezen tevékenység, arra megtaláljuk a feleletet az Évkönyvben „Az iparpártoló szövetségek lelkes, odaadó, önzellen, lelkiismeretes hazafiságtól áthatott működése megelőri a közönség csaknem megmozdítatlan közönyét.“

Ez a lesújtó bírálat kiáltó bizonyítéka annak, hogy nálunk csak szónokolni, bankettezni tudnak, de a társadalmi céltudatos lassu munkálkodásra és összetartásra teljességgel képtelenek. Emlékezzünk csak vissza a tulipánlázra. Volt tulipán cabaret, tulipán gyűzü-kereskedés, sőt országunk reklámprimadonnája még az automobilját is tulipánalakúra formáltatta. Minden ember büszkén hordozgatta a tulipánt — egy ideig. És mi a vége ennek a felbuzdulásnak? E fenti számadatokhoz azt hiszem nem kell kommentár.

A magyar ipart amint látjuk a tulipánmozgalmak megalapítani nem fogják. Erre csak az önálló vámterület képes, amit a kamara Évkönyve is konstatál, azonban rezignálva teszi hozzá, hogy erre 1917 előtt éppen semmi kilátás. Addig pedig félő, hogy senki sem fog gyáripart létesíteni, mert a hozzávaló munkásanyag Amerikában lesz. A munkás kérdésre külön vissza fogunk térni, most csak annak megállapítására szorítunk, hogy a már meglevő gyáripar is alig kap munkást és ha kap is drága pénzért, igen selejtes anyagot kénytelen alkalmazni. Föltételezve már most, hogy a kivándorlás csak az eddigi mederben marad, honnan vesz majd az 1917-ben

keletkezendő ipar munkásokat? A perspektiva e téren valóban szomorú.

Az Évkönyv a kivándorlás megnevezésére néhány igen életrevaló intézkedést proponál. Nem szabad azonban felednünk, hogy nem a kivándorlás tényét kell megnevezíteni, hanem annak okát szükséges megszüntetni. A kivándorlásnak oka, helyesebben okai iránt a kamara kérdést intézett néhány község jegyzőjéhez és néhány város polgármesteréhez. Ezek a válaszok jórészt oda tendálnak, hogy a kivándorlást főleg a munkaalkalom hiánya és a tengerentuli magas munkabérek idézik elő. Vannak, akik más okokat is tudnak felhozni. Így Csánytelek község jegyzője szerint községe két nagy dominium, az egyik hitbizomány közé van beekelve és hogy ezen dominiumok vezetői miként bánnak a néppel, azt mindenki tudja.

A magyar ember természeténél fogva szereti a földet, ragaszkodik a röghöz és ha abból csak annyit is tud megszerezni, melyből fenntarthatja magát, ki nem vándorol. Ha azonban latifundiumok és papi birtokok mellett lakik, melyek csak nyáron nyujtanak neki sovány kenyeret és emellett éppen semmi reménye, hogy földhöz juthasson, akkor vándorbotot vesz kezébe.

„Szózat Baja város gazdaszöngyáijhoz.“

»Istenem, csak ne volna ily meleg, vagy ha az van, hát ne kellene az asszonynak naphosszat ott veritékezni pattogó tűz mellett a fullasztó hőségű konyhában... így sóhajt föl a házi asszonyok serege, kik e szakácsnészüke világban kénytelenek önmaguk forgatni a főzőkanalat. Pedig, szép asszonyaim, maguk még a boldogok. — Igen, a boldogok! — Mert ha izzadnak és fáradnak, legalább jóízűen fogyaszthatják el főztüket, és nem esznek annyi — mérget, mint a szakácsnéval megáldott, — hogy ne mondjam: süjtött háznak úrnői.

Mert hogy azoknak valóban módfelett szomorú, és szájalomra méltó a sorsuk, az tény. Virradattól alkonyatig ott kell nekik udvarolgatni, buzdítani a konyhában, s emellett még ha valami szájaizeszerint való falatot akar enni, azt kénytelen önmaga elkészíteni. És ezenközben türi a saját fizetett szakácsnéja nyelveskedését, feleselését. És ha ömagassága személyes ügyei úgy kívánják, vagy ha egészségi állapota megrendült, mert pl. megvágta a kisujját, hát végkép helyettesíteni.

Ez pedig nem tréfabeszéd, mert igazmondásom mellett bizonyít a következő esemény: Egy négytagú családdal bíró úrnő szakácsnét fogadott. Bár ne tette volna! — Nem volt benne köszönet! — Három napig nagy keserves kinnal csak föltálatla éhségtől elcsigázott gazdáinak félkettőkor az ebédet, alaposan rácafolván véle azon közmondásra: új söprű jól söpör; de negyed nap már csődöt mondott.

S ez úgy történt: Az első kakaskukkorékoláskor már talpon volt, s azon kijelentéssel állított a főfájással ébredt nagysága elé, hogy elsőrendű fogfájdalom miatt orvoshoz kell mennie, ma nem főzhet. Szegény nagysága! mit tehetett egyebet, mint bekötözött halántékkat forgalódnia a 100 szóval száz celzius fokra hevített tűzhely körül.

S aztán mig lelkevesztetten főzi az ebédet, hírt veszi, hogy délelőtti vizitet kap. És midőn bújában a poklok mélységére kívánja a fogfájást, a kis kifutó cseléd besúgja neki,

Lábainál biborpiros bársony-pamlagon egymást átkarolva ül két szép gyermeke... Csendesén, szomorúan... Éber figyelemmel lesik atyjok minden mozdulatát, s ügyelnek minden szavára. Azt pedig lázas víziók gyöttrik... Borzalmas csataképeket lát maga előtt, véres hullákat, száguldó paripákat... Hallja a sebesültek kinos nyögését, a nyilak süvítését, a kardok csattogását... Pedig csak a mennydörgés visszhangzik odakünn... Most rémes halálordítás rázkodtatja meg testét... Pedig csak egy sebzett vad jajdul föl az égő erdőben... Majd fölugrik, szeméit kimereszi... Talán csalódás ez?... Nem!... Nem!... A véres harcmezőn ott látja drága fiait egymásra rontva, öldöklő gyilokkal kezökben... Hah, azt nem nézheti, ez iszonyú!... Fiaim! Drága kedveseim, ne öljétek egymást! — ordít föl gyöttrő kinjában, s vérben ázó zavaros tekintetét két reszkető gyermekére veti... Pedig azok oly csendesén vannak, s oly szeretettel ölelkeznek össze... A pislogó mécses gyenge világot vet viruló, szép orcájukra...

— Apám, egyetlen édes jó apám, csendesülj, hiszen itt vagyunk melletted, — szól az idősebb.

A kérő, lágy hangokra eszméletre tér a haldokló: „Jöjjetek közelebb,“... s remegő kezeivel magához vonja gyermekeit...

— De hát miféle zaj, ha nem csatakiáltás ez, mi elrabolja éji nyugalomamat?!

— Csak a vihar dühöng odakünn...

— Fejeteiket vérzeni látom...

— A mécsvilág vet reá vérvörös árnyékot...

— Milyen sivitás az?... Kétségbeesett asszonyok jönnek hozzám, s követelik rajtam meghalt férjeiket... Óh, küldjétek el őket, nem bírom hallgatni zokogásukat.

— Csak egy siró kuvik madár kopog az ablakon...

— Úzzétek el onnét!...

Majd lecsendesül, s némán, meredten néz maga elé... A szobában kísérteties csendesség lesz, csak olykor hangzik föl kinos nyögése, elfojtott sóhajtása: Óh Istenem segíts!... Kis idő múlva újra megszólal:

— Mellettem vagytok-e én kedveseim, s kezeit áldólag terjeszti ki a térdeplő fiuk felé...

Leszámoltam az étellel, érzem, hogy meghalok... De a halál ne szakítson el bennünket lelkileg egymástól... Emlékezzetek szerető apátokra, ha már hideg sirhant takarja is... A két fiu fájdalmas zokogással temeti arcát a selyem takaróba. A haldokló pedig folytatja búcsúzását... Az ég áldása kíséren utaitokon... Legyetek oly boldogok, a minőknek csak egy atya kívánhatja gyermekeit. Ne zavarja meg soha semmi bánat éltetek folyását s legyen az imádott haza számotokra a boldogság szigete az élet zajgó tengerén... És te, Imre, viseld a koronát méltósággal, hűségesen... Óh, ne civakodjatok érette, hiszen annak terhe súlyos és nehéz... Esküdjétek meg haldokló apátoknak, hogy megfogadjátok szavait... Esküdjétek!

— Esküszünk!! rebegették könyezve a királyfiak.

— Óh köszönöm, suttogja a haldokló, s boldog mosollyal ajkain visszahanyatlik párnáira... Halva van...

A két árva királyfi pedig fölemelt kezekkel még egyszer ismétli a tetem fölött: Esküszünk!... Hatalmas menydörgés felel szavukra, s pecsételi meg fogadásukat...

(Vége köv.)

hogy nem is a foga fájt a szakácsnének, hanem egy nyalka huszárt, az unokatestvérét (?) kísérte a vonathoz. Erről persze a nagysága nem tehetett.

Arról meg éppen nem, hogy míg a várt vendégség tiszteletére egy negyedórásckára bekukkantott az öltözőbe, hogy magát — magyarul szólva, kifiruncváncigolja, — a paprikás egy kissé odaégett.

És az a hálátlan férj! Még zsörtölődni mert érte, s még jó szerencse, hogy a fejéhez nem röpítette a szerencsétlen csirkét, tálastól együtt a nagyságának. S mindez történt a szakácsnő miatt! Meg is fogadta a megkínzott nagysága, hogy elzavarja. Pedig arra ugyan semmi szükség nem volt, mert a szakácsné végkép eltávozott. Eltávozott, és nem is jött vissza többé.

Mikor e világrengető eseményről tudomást vettem, végkép elbúsulva ép azon gondolkodtam, hogy e roppant eselédkrízisnek csak az ítéletnap vehet véget, — im megüté orrom szimatját finom pecsenye illat. — Mondhatom finom pecsenye illat! — Honnan jó e zamatos lég vajjon? tünődék magamban. Vendéglőből nem, az bizonyos, onnét ily bőséges, nagyszerű illat nem tévedhet ki. S ép délkelet felé jó . . . Ergo: Torontál vármegyéből!

Fölfedezésemben nem csalódtam, a Budapesti Hírlap nyomán bizonyosságot szereztem nagyhamar felőle, hogy a fent tisztelt vármegye, Nagybecskerek nevű városában van oly élelmes nép, ki még manapság is ehet finom liba pecsenyét. Mit tettek ők, a boldogok? Fölállítottak úgynevezett közöskonyhát, hol a családok, jól és tisztán elkészített, finom eledelt kapnak. Tessék azt kérem megítélni a következő, egy napi menüből: szombat, július 27. ebéd: Barna leves, Marhahus sült burgonyával, tejfölös tormamártás, kelkáposzta rántott sertés karajjal, Diós kifli és patkó. — Vacsora: Borjú pörkölt (nem kozmás) galuskával, túrós csusza. — Így van ez napról-napra. A közösen tartott főszakácsné három segítséggel, ilyen válogatott, finom ételeket kavart és habar 38 család részére. S a családnak egyéb vesződése nincs vele, minthogy valakit elszalajtat érte, még pedig jó eleve, az akác-lombos udvarú közöskonyhára, mert aki előbb jó, az kapja a tetejét, mely tudva levőleg a legjava.

Hát mért ne lehetne ezt Baján is megtenni?! Hiszen itt is oly állapotok vannak, hogy bármely módon változtatni kell rajtok. Hogy talán így sokba kerül, azt ugyan senki ne gondolja! Egy adag étel, mely másfél adag vendéglőinek felel meg, 70 koronába kerül egy hónapban. S ezért kapna délből négy tálat, este kettőt, és mindig frisset. A porciók oly bőségesek, hogy másfél adag elegendő egy öttagú családnak.

Mindezek után így hangzik szózatom:

Asszonyok! — Ha van önöknek rossz cselédjük, szakácsnőjük, ha van önöknek melegük, mérgük, és nincs lelki-testi békességök, és léhűtő személyzetre kidobni való pénzük; elmélkedjenek a közös konyha eszméjén, lásák be jó oldalait, s ha belátták vegyék kezökbe a Budapesti Hírlap július 28. számát. üssék föl a 31. oldalt. Ott részletes leírását találják a közös konyhának, s az egy héten át elkészített ételeknek. Hogy az ujjukat is megnyalják utána! Aztán üljenek föl a legközelebbi vonatra s robogjanak el véle az ujjkori Eldorádóba, s győződjenek meg személyesen annak nagyszerűségéről, hasznáról, és kövessék a jó példát. Ha pedig nincs önökben egy kis szikra összetartás, nincs a buzdító jó példa iránt lelkesülő, érte vágyakozó lelkeletük, akkor bajukon aligha lehet

segíteni, s kénytelenek lesznek továbbra is mérgeledni, fáradni, izzadni és túrni.

Hanem akkor az én lelke tiszta minden vádtól, mert megtettem szívem, és józaneszem parancsát, megmutattam a békés élet útjára vivő, rózsákkal hintett ösvényt, mért nem követték!?

Egy kétségbeesett háziasszony.

Karcolat.

Nyári történetek.

Egyik fele nem igaz — a másik sem.

Megirtuk a múlt számunkban, hogy ilyenkor nyáron akár kétségbeeshetünk afölött, hogy egy jóraláló igaz *birre* nem tudunk szert tenni. Érdekes dolog alig történik valami, s így esik meg aztán, hogy a megszorult riportter kénytelen híreket gyártani, helyesebben: ilyeneket az újjából szopni. Ilyen hirt közölt le — persze kuriózumként — egyik helybeli laptársunk is, mely szerint egy asszony hasában (pardon!) három évig tartózkodott egy eleven — béka, amely úgy kerülhetett oda, hogy az asszony egy olyan pohár vizet ivott meg, amelyben egy kicsi (talán még *szópós*?) béka volt.

De ez mind semmi!

Bácsbokodi tudósítónk ép most telefonálja nekünk az alábbi hajmeresztő esetet:

A legutóbb Baján lefolyt országos vásáron egy idevaló német vett a fiának egy hatosos léggömböt. A fetter boldogan vitte haza a vásárfiát, mert tudta, hogy a Szepegyerek nagyon meg fog örülni neki. Számításában nem is csalódott; Szepegyerek Bokod község legirigyeltebb nebulója lett. De nem sokáig! A léggömb, mitől, mitől nem, elég az hozzá, hogy egyszer egy nagyot sóhajtott s kiment belőle a szusz. Hiába fújta föl a gyerek azután, ötvenszer is, az bizony repülni többé nem akart. Másnap, kora hajnalban, a csépléshez ment ki az egész familia, kiment persze Szepegyerek is, zsebében az összezsugorodott léggömbbel. Míg a nagyok a dolog után láttak, Szepegyerek egy hatalmas szalmakazal tövébe lefeküdt hüsselni. Ép azon tanakodott, hogy mivel üthetné agyon az időt, amikor ujjai a zsebébe tett, immár kis-ujjnyi nagyságra összehütpörödött léggömbön akadtak meg.

— Hoplá! — kiáltott fel örömmel. Pattogó gummit fogok rágni belőle, — mondá és azzal a szájába tette a gummit.

E pillanatban váratlan eset történt. Egy légy repült a gyerek szájába, amitől ez köhögni kezdett. Mire e köhögési rohamából magához tért, a gummi eltűnt, Szepegyerek lenyelte. Persze bőgött a gyerek, ahogy csak a torkán kifért, de minthogy ügyet sem vetettek rá, elhallgatott, majd elaludt. A gyerek szülei csak valamikor délfelé jöttek a szalmakazal felé, amikor rémülten látták, hogy Szepegyerek hült helye van. Elkezdtek kiáltozni, de bizony hiába, Szepegyerek nyomaveszett. Egyszer a gyerek unoka-bátyja, a Michl az égre tekint, hát mit lát ott? — a Szepegyereket repülni a levegőbe. A szülők térdreborultak, csudát emlegettek, pedig nem az történt. Az történt, hogy a Szepegyerek gyomrába került léggömb ismét megtelt az ott kifejlődött gázzal, a mely aztán a külömben is vékony dongájú gyereket a magasba emelte . . .

A Tisza-párti *Bácsbokodi Hírharsona* ezen sajnálatos eset alkalmából *Quousque tandem* . . . címen fulmináns vezércikket írt, melyben a Wekerle-Kossuth-kormányt élesen megtámadja, szemére hányva, hogy ilyen eseteket vétkes könnyelműséggel néz el, s még az ujját sem mozdítja meg, hogy hasonló esetek többé ne fordulhassanak elő . . .

Tóbiás.

HIREK.

Személyi hírek. Városunk főispánja: dr. *Ambrozovics* Lajos úr öméltósága e hó 6-án betegen fekvő rokona: *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter látogatására Herkulesfürdőbe utazott.

Platz Bonifác dr., a szegedi tankerület volt főigazgatója hosszabb tartózkodásra városunkba érkezett.

Eljegyzés. *Boros* József helybeli borkereskedő jegyet váltott *Popper* Szerén úrhölgygyel Mohácson.

Halálozás. *Lajdy* József köztisztviselőnek örvendő derék polgártársunk a városi törvényhatósági bizottságnak tagja, mint részvétellel értesülünk, e hó 8-án, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemeit ma, szombaton d. u. 5 órakor fogják örök nyugalomra tenni.

Csipkekiállítás. A csetneki csipketanfolyam szorgalmas résztvevői serényen készülnek a *f. hó 15-én* megnyitandó csipkekiállításra, amelyen bemutatják egy havi munkálkodásuknak eredményét. Honleányi és hazafias fáradozásukat jutalmazzuk meg azzal, hogy látogassunk el oda minél tömegesebben. Különösen felhívjuk városunk lelkes hölgyközönségének becses figyelmét e kiállításra, a mely *aug. hó 15., 16., és 17-én* lesz megtartva naponként 9 órától 12 óráig és délután 3-tól 6 óráig a belvárosi új polgári iskola egyik földszinti — a folyosótól balra eső — tantermében Beléptidij személyenként 20 fillér. Az ebből befolyó összeg jótékony célra lesz fordítva.

Halálozás. *Kászonyi* Károly nyug. honvédszázados augusztus 3-án délután 4 órakor Baján, 89 éves korában elhunyt.

Cabaret az Ipartestületben. A bajai ipartestület a körrel egyetemben könyvtára javára 1907. évi augusztus hó 18-án este 8 órakor saját háza összes termeiben cabaret előadással egybekötött zártkörű táncestetélyt rendez a következő műsorral: »Csevegő.« *László* Károly ur. A csevegést írta *Fodor* Károly ur. 1. »Az egérke.« *Vigjáték* 1 felvonásban. Írta *Des Roseaux*. Személyek: *Berta*, fiatal özvegy *Buday Irén* úrnő. *Albinos*, ügyvéd *Sztruhák J. Ferencz* ur. Egy hang *Szedlacek Mariska* k. a. 2. »Glancvix G. Izor illemtanár.« *Cuplé*. Előadja *László* Károly ur. *Zongorán* kíséri ifj. *Ziech Henrik* ur. 3. »Kuruc dalok.« *Tárogatón* előadja *Spiegel János* ur. 4. »Szegetszeggel. Humoros jelenet. Előadja *Bárdos Vilmos* ur. 5. »Én vagyok a Policerek szobalánya.« *Cuplé*. Előadja *Buday Irén* úrnő. *Zongorán* kíséri ifj. *Ziech Henrik* ur. 6. »Apró félreértések.« *Vigjáték* 1 felvonásban. Írta *Lunn József*. Személyek: *Sir George Courthy Bogdány Mihály* ur. *Ilona*, leánya *Köbling Annuska* k. a. *Alderman Gayfare Schwarcing* S. ur. *Gayfare* Károly fia *Perky László* úr. *Jóizü Samu*, *László* Károly ur. *Udvarmester Hinterreiter László* ur. *Luca Szedlacek Mariska* k. a. *Inas Török Gyula* ur. 7. »Fehér bárányka« *Humoros jelenet*. Előadja *Bárdos Vilmos* ur. 8. »Magyar népdal-egyveleg.« *Zongorán* előadja *Köbling Annuska* k. a. 9. »Suszter inas és a samrolni.« *Humoros jelenet*. Előadja *Bárdos Vilmos* ur. 10. *Mükedvelők Dunapentelén*. *Zenés énekes bohóság*. Előadja *László* Károly ur. *Zongorán* kíséri ifj. *Ziech Henrik* ur. *Rendező*: *László* Károly ur. *Sugó Várady Andor* ur. *Belépő-jegy*: I. hely 2 K, II. hely 1 K 60f., III. hely 1 K 20 f., állóhely 1 K. — Este a pénztárnál minden jegy 40 f.-rel több. *Jegyek* előre válthatók: *Kollár A., Fischer Béla* és *László* Károly uraknál. *Felülfizetéseket* köszönettel fogadnak és *hirlapilag*

nyugtáznak. Ételekről és italokról Preimájér Pál vendéglős gondoskodik. Főpróba augusztus hó 16-án este 8 órakor. Belépő-jegy 20 fillér.

Öngyilkosság. Spitzer Károly és fiai szeszgyárában Csuka György béres részeg állapotban a magtár padlásán felakasztotta magát. Folyó hó 5-én reggel találtak reá. Valószínű, hogy tettét 4-én hajnalban vagy reggel hajtotta végre, mert 3-án mulatott s havi bérét elköltötte.

Eltűnt kis leány. Hacbold László soltvadkeri lakos f. év július 28-án reggel hat órakor bement az egy óra távolságra eső, Kiskőrösön tartott országos vásárra. Az odahaza maradt gyermekei, a nyolc éves Mariska és a négy éves Margit az anyjoktól megszöktek és a vásárba menő apjuk után gyalog mentek el, de a vásárt már el nem érték, apjukkal ott nem találkoztak, mert a 4 éves Margit egyedül tért haza, a 8 éves Mari leány pedig azóta sehhol sem található. Valószínű, hogy kóbor cigányok vitték el, vagy lehet, hogy bűnténynek esett áldozatul.

Az elveszett kis leány szőke, szeme kék, ábrázata hosszás, inkább sovány, szája, orra rendes, különös ismertető jelei nincsenek. Ruházata volt: fején fekete virágokkal áttört fehér kendő, blúzsa és szoknyája karton, leveles virágokkal. A kis leány beszél magyarul és ért németül.

Öngyilkos tiszthelyettes. Stéger Herbert tizenkilenc éves tiszthelyettes, a ki a zombori 23-ik gyalogezrednél szolgált, mint tudósítónk jelenti, tegnap reggel Zomborban, a Ferenc József-kaszárnyában revolverrel fejbe lőtte magát és rögtön meghalt. Az öngyilkos tiszthelyettesnek Fejérváry Géza báró volt a gyámja. Anyjával lakott együtt, a ki egy ezredes özvegye. Stéger és anyja körülbelül egy évvel ezelőtt Grácból költöztek Zomborba.

A bácsbokodi pénzhamisítók. A gombosi csendőrség rájött, hogy Bácsbokod környékén hamis pénzt hoznak forgalomba. A csendőrség megindította a nyomozást s sikerült Habonyi József őrsvezetőnek s Molnár Gábor csendőrnek Kis-Martin Sándor horvátországi, Krékity János bácsbokodi lakost éppen akkor elfogni, mikor a gombosi állomás közelében azon tanakodtak, hogy miként hozták forgalomba az általuk gyártott hamis ötkoronás, egyforintos és huszfilléreseket. A banda két tagja bevallotta, hogy a hamis pénzt Bácsbokodon gyártják Krékity János házában. A csendőrök azonnal elindultak Bácsbokodra, de mikor Krékity házához értek, azt elzárva találták. Az egyik csendőr keresztül ugrott a kapun és azt belülről kinyitotta. Ekkora már Krékity, a banda feje a házban levő hat pénzhamisító gépből hármát fejszével összevagdalt s azoknak darabjait a még ép gépekkel együtt a kútba dobta, ahonnan azonban az őrsvezető és a csendőr kiemelték. A gépeken kívül találtak még vagy négy kiló anyagot is, melyből a hamis pénzt gyártották. A bűnjelket elkobozták, a hamisítókat pedig átkísérték Bajára.

Tanítók gyűlése. A bácsmezei tanítók egyesülete augusztusban Ujvidéken közgyűlést tart, amelyen körülbelül háromszáz tanító fog megjelenni. Ez alkalommal Faragó Jenő, az ujonnan kinevezett bácsmezei h. tanfelügyelő be fog mutatkozni a tanítóság összességének. Az uvidéki tanítókból rendezőbizottság alakult, amely a közgyűlést és az azzal kapcsolatos ünnepélyeket elő fogja készíteni.

A kereskedelem képesítéshez kötése. A szegedi kereskedők egyesülete mozgalmat

indított, hogy a kereskedelem üzése képesítéshez kötéssék. Ezt a mozgalmat azzal indokolja, hogy ha a jelenleg csak a magyar kereskedők husz százalékát kitevő képesített kereskedő helyett valamennyi üzlettel bíró egyén kereskedelmi iskolákban képesített üzletember volna, az tetemes előnyére válnék a magyar kereskedelemnek. Bodvai Károly, a horgosi kereskedők egyletének elnöke felhívást intéz összes kollégáihoz, a kiskereskedőkhöz, hogy lehetőleg propagálják a mozgalmat s igyekezzenek azt országossá tenni.

Büntetés elől a halálba. Tassy Ernő csonoplyai postamester a közelmúlt napokban öngyilkosságot követett el. Végzetes elhatározását rovasolás közben hajtotta végre. Bement a szomszéd szobába, felakasztotta magát és úgy lőtt önmagára. A viselkedése hetek óta gyanús volt. Minden érthető ok nélkül kiáltozni kezdett a házbeliekre és be akarta zárni az ajtókat, hajtogatva, hogy a »csendőrök jönnek, a csendőrök jönnek.« Most végre kiderült e különös félelem oka. Több ezer korona hiányt találtak és megállapították, hogy a visszaéléseket nagyon ügyetlenül csinálta. A másnak szóló pénzesutalványokat maga vette fel. Ugylátszik nem volt beszámítható állapota.

Gondnokság A szabadkai kir. törvényszék Török Pál szeremlei lakost tékozlás címén gondnokság alá helyezte.

Az iskolai birságolások. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban küldte le-rendeletét a városhoz, amelyben az iskolai mulasztások birság ügyeinek elintézésére a kihágási bíróságot jelöli meg.

Külföldi minta szerint berendezett előkelő leány internátus nyílik meg Budapesten augusztus hó folyamán különösen oly vidéki uri leányok részére, a kik a főváros valamely leányiskoláját látogatják. Az internátus, mely dr. Förstner Gyuláné vezetése alatt áll, a főváros legszebb részében az ugynevezett villanegyedben Délibáb-utca 25. szám alatt fekszik; a növendékek állandóan tanárnők felügyelete alatt vannak, az iskolák látogatása női kíséret mellett történik. Német, francia, angol nyelv társalgás, külön órák zene, ének, festészet számára; zongora használat. Dr. Förstner Gyuláné kívánatra szívesen küld prospektust.

Dinnyetermelők figyelmébe. A szegedi ipari- és kereskedelmi kamara felhívja a dinnyetermelőket, hogy a kamara hajlandó a dinnyét a nagyobb fővárosi és külföldi cégeknek továbbítani, s a kiknek szállításra szánt dinnyéik vannak, azok lépjenek érintkezésbe a kamarával.

Haldokló bankók. A forgalomból már rég kikerült az öt és ötvenforintos bankjegy. Nem látni sehhol ezeket a zöldhasu bankókat. De azért bizonyára akad ládafia, ahol meghúzódik egy-egy ilyen államjegy. A hivatalos lap minapi számában megjelent egy kimutató a forgalomban levő öt és ötvenforintosokról; eszerint több százezerre rúg a forgalomban levő államjegyek száma. Most már csak az Osztrák-Magyar Bank fogadja el és cseréli ki ezeket a bankókat. De az Osztrák-Magyar Bank se sokáig hajlandó erre a szívessegre; 1907. augusztus 21. — ez az utolsó nap, amelyiken a bank elfogadja az öt és ötvenforintosokat. Másnap nem érnek többet egy összegyűrtött, piszkos papirosnál. Azért, ha valakinél van ilyen államjegy, siessen és váltsa be.

Uj katasztert! Szociális bajainknak egyik főoka a hibás és merőben téves alapokra fektetett kataszteri becslés. Ezer cikket irtak

már ez ügy körül. Most végre a parlament elé akarják vinni. Torontál vármegye közgyűlése ugyanis határozatilag egy memorandumot terjesztett az országgyűlés elé, melyben a kataszter revízióját sürgeti, miént hogy a területek megadóztatása nem felel meg a termő, illetve jövedelmező képességnek. (Ez meglehetősen diplomatikus körülírása annak, hogy a nagybirtok kevesebb adót fizet a területegységben, mint a kisbirtok.) Torontál-megye megküldte memorandumát elfogadás és parlament elé terjesztés végett minden törvényhatóságnak.

A korcsmázás korlátozása. A törvényhatóságok sorra utánozzák a jó példát s egymás után hozzák a korcsmázás korlátozása érdekében az üdvös határozatokat. A napokban Háromszék vármegyéből jött átirat, melyben a törvényhatóság közli, hogy a korcsmák, sörházak és pálinkaméréseknek szombat este 8 órától hétfő reggeli 5 óráig, a kettős ünnepeken pedig mindkét napon való zárvatartását rendeli el szabályrendeletileg.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejáratu szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

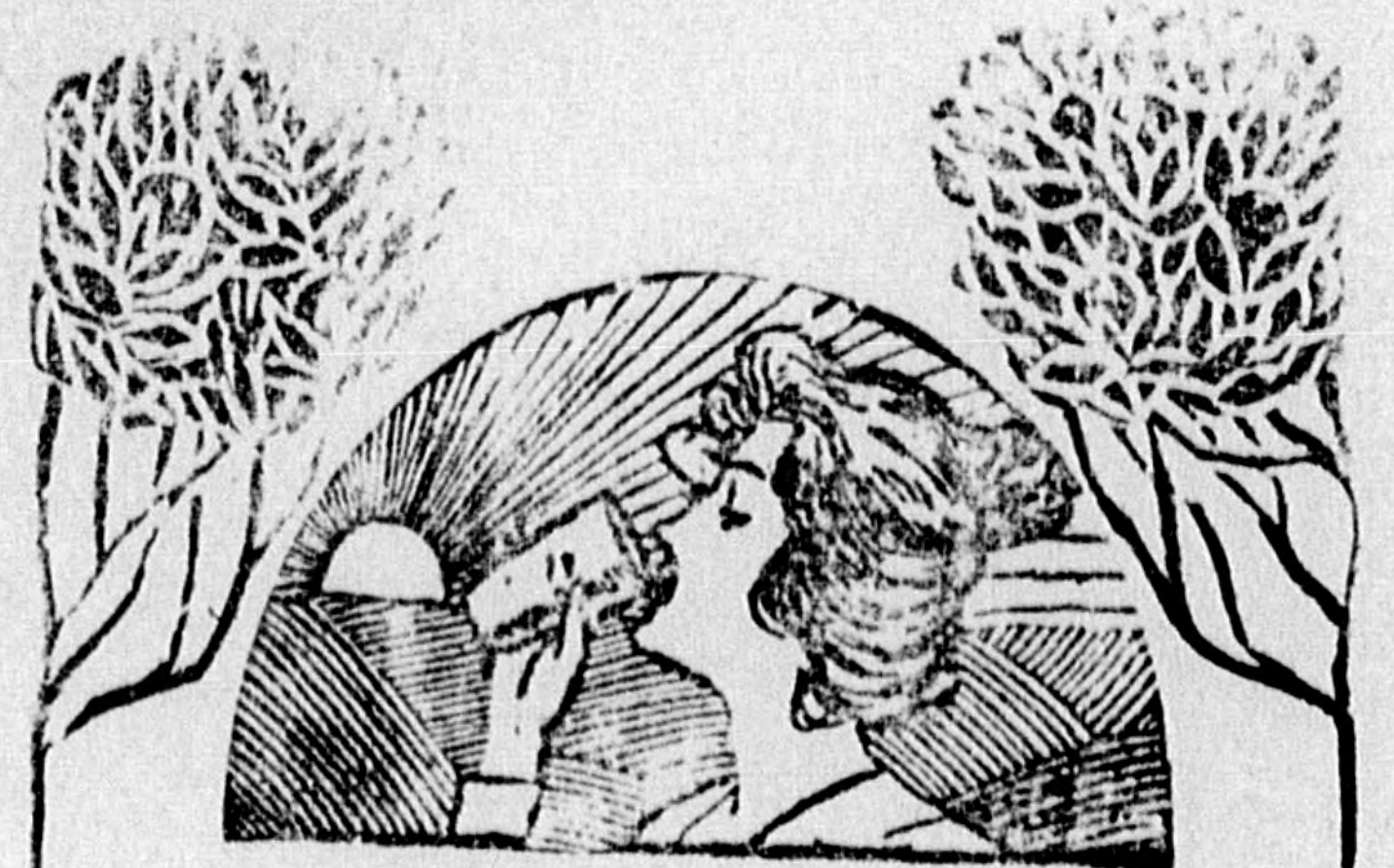
Szerkesztői üzenet.

G. J. Helyben. Amint látni méltóztatik, a tárcsa közlést megkezdettük, azon azonban itt-ott egy kis helyesbítést kellett végeznünk. Imre király idejében péld. az ágyúnak, puskának még hire sem volt, azt mint harcászati eszközt csak másfél századdal később kezdték használni. Ép úgy tévedésben tetszik lenni a tárogatót illetőleg is. A tárogató — Tóth Béla szerint — eredetileg török síp volt s tábori hangszerré csak a kuruc-világban lett. A tárcsa befejező részét, mint fölösleges sallangot elhagytuk, mert az enélkül is befejezett egészet képez. Jövőben nagyon kérjük, hogy a papirosnak csak az egyik oldalára méltóztatásék írni. — Szíves üdvözlét!

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT TÉR.

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A rohitsi étvágyat szerez, az emésztést elő-
**„Templom- mozdítja és sza-
forrás”** bályozza az anyag-
cserét.

Nagybani raktár Magyarország részére:

Hoffmann József Budapest,
V., Báthory-utca 8.

Feljes ellátással

helyet keres
egy felsőbb gimnáziumi tanuló.

Megkeresések

P. M. 432, VEPRÖD

poste restante címre küldendők.

Uj nagy butorraktár!

ROSENFELD ÉS WEISZ

MODERN BUTORRAKTÁRA

BAJÁN, Mészáros-féle ház, Erzsébet-királyné-utca 2. sz.

Teljes lakásberendezések úgy egyszerű, mint
a legmodernebb kivitelben állandóan raktáron!

Kárpitos és díszítő munkák a legizlésebb
kivitelben saját műhelyünkben készülnek.

WEISZ JENŐ a „Magyar Műbutorgyár Részvény-Társaság” volt kárpitos
művezetőjének személyes vezetése mellett.

Jutányos árak! Kedvező fizetési feltételek!

Uj nagy butorraktár!

Uj nagy butorraktár!

Uj nagy butorraktár!

437. szám.
1907 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbírósnak 1902. évi Ip. VII. 2244/3. számú végzése következtében dr. Gáspár Izsó ügyvéd által képviselt Grill Karoly javára Szilvási György ellen 252 K s jár erejéig 1903. évi március hó 18-án fogatosított biztosítás-kiegészítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 774 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: bútor stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. bíróság 1907. évi V. 638./számu végzése folytán 223 korona tökekövetelés, ennek 1902. évi december hó 30. napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 77 kor. 59 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Csátalján, végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1907. évi augusztus hó 12-ik napjának délelőtti 10-ik órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak még, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. törv.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1907. évi július hó 27-ik napján.

Horánszky László,
kir. bírósági végrehajtó.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN.

964. szám.
1907.

Árlejtési hirdetmény.

Csávoly község előjárósága a képviselőtestület által 5/közgy. 907. szám alatt megszavazott és jóváhagyott új község-ház és melléképületek építési munkálatra, melyre 34116 korona 96 fillér költség van előirányozva, folyó évi augusztus hó 14-én délután 2 orakor szóbeli árlejtést tart, melyre a vállalkozók 5% bánatpénzzel meghivatnak.

A terv. költségvetés és árlejtési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csávolyon, 1907. július hó 29-én.

Hallósy Kornél s. k.
jegyző.

Hauser Péter
bíró.

Eladó ház.

Szarvas Gábor-utca 2-ik szám alatt teljesen ujonnan épült ház — mely áll: 3 szoba, üvegezett folyosó, 2 konyha, éléskamra, pince és fűskamrából — szabad kézből előnyös feltételek mellett eladó.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

Szabó Árpád.

Lombfűrész deszka

kapható

IFJ. WAGNER ANTAL

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
BAJÁN.

A világ legjobb

IRÓGÉPEI

ez amerikai SMITH — PREMIER-féle, automatikus betűtisztító készülékkel és legújabban háromszínű (viola, piros és fekete) festékszalaggal ellátott, tiszta acélból készült írógépek.

Ezen gépek egyedüli elárúsítója Baja város és környékére

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedő, ki készséggel bocsájtja gépeit 2—3 heti próbaidőre az érdeklődők rendelkezésére.

Első cs. és kir. osztrák magyar kizárólag szab.
viharmentes.

HOMLOKZAT FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KÁROLY

Bécs III. Hauptstrasse 120 saját házában.

Kivánatra ingyen próba mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc HOMLOKZAT-FESTÉKE hatás. védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katonai és civilintézmények, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőbb festék homlokzatokra belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglepő eredmény. HOMLOKZAT-FESTÉK viharmentes, mézben, oldható, 49 minta olajfestékekkel azonos klgr.-ja 12 krtól följebb.

Főelárúsítók: Wagenblatt és Henerári Baja.